

NEWSLETTER

08/06/2021

Zakon o rodnoj ravnopravnosti

("Sl. glasnik RS", br. 52/2021)

Narodna skupština Republike Srbije usvojila je novi Zakon o rodnoj ravnopravnosti („Sl. glasnik RS“, br. 52/2021, u daljem tekstu: „**Zakon**“) koji je stupio na snagu 01.06.2021. godine.

Zakonom se uređuju pojам, значење и мере политике за остваривање и унапређивање родне рavnopravnosti и друга питања од значаја у овој области и утврђује се обавеза органа јавне власти, послодаваца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

Rodna ravnopravnost подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учеће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних зnanja и способности за лични развој и развој друштва које подразумевaju рavnopravni tretman i ravnopravno учеће жена и мушкараца у политичкој, економској, културној и другим областима друштвеног живота и у свим fazama planiranja, припреме, доношења и спровођења одлука i ravnopravno коришћење njihovih rezultata, без постојања родних ограничења i rodne diskriminacije.

Zakonom su između ostalog, propisane **obaveze poslodavaca**, koje Zakon definiše kao domaće ili strano pravno i fizičko lice u javnom i privatnom sektoru, koje zapošjava, odnosno radno angažuje jedno ili više lica.

U tom smislu, **poslodavci koji imaju više od 50 zaposlenih i radno angažovanih lica**, dužni su da određuju i sprovode **posebne mere** u zavisnosti od ciljeva koje je potrebno ostvariti njihovim određivanjem, koje mere se određuju i sprovode u okviru **godišnjih planova ili programa rada**, koji pored elemenata propisanih zakonom, obavezno sadrže i deo koji se odnosi na ostvarivanje i unapređenje rodne ravnopravnosti. Poslodavci čiji planovi ili programi nisu javno dostupni **dužni su da o donošenju plana ili programa kao i o usvajanju izveštaja o realizaciji godišnjeg plana ili programa obavestе Ministarstvo nadležno za oblast ljudskih prava** i da uz obaveštenje dostave izvod iz plana, odnosno programa u delu koji se odnosi na ostvarivanje i unapređenje rodne ravnopravnosti, **najkasnije u roku od 15 dana od dana njihovog donošenja** dok su poslodavci čiji su planovi ili programi javno dostupni dužni da Ministarstvu dostave obaveštenje o glasilu ili internet stranici na kojoj je plan ili program objavljen, u roku od 15 dana od dana donošenja.

Poslodavac u javnom i privatnom sektoru **dužan je da:**

- programe stručnog usavršavanja i stručnog osposobljavanja sprovode **uvažavajući porodične obaveze** zaposlenih lica (obaveze staranja i brige o deci, starijim i bolesnim članovima porodice i sl.);
- zaposlenima ili njihovim predstavnicima, najmanje jednom godišnje obezbeđuju informacije o položaju žena i muškaraca zaposlenih ili radno angažovanih kod poslodavca, koje obuhvataju podatke o posebnim merama koje se primenjuju radi unapređenja rodne ravnopravnosti, pregled zastupljenosti žena i muškaraca na različitim nivoima organizacije, informacije o njihovim zaradama i razlike u njihovim platama iskazane prema polu zaposlenih, a koje ne sadrže podatke o ličnosti zaposlenih, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti;
- obezbedi finansijska sredstva za ostvarivanje ovih obaveza.

Poslodavac je **dužan** da zaposlenog po povratku sa odsustva sa rada zbog trudnoće, porodiljskog odsustva, odsustva radi nege deteta, odsustva radi posebne nege deteta, usvojenja, hraniteljstva, starateljstva, **vrati na iste ili druge ekvivalentne poslove**. **Zabranjen je premeštaj** navedenih zaposlenih ili upućivanje na rad kod drugog poslodavca, ukoliko je to za zaposlenog nepovoljnije, osim ako je to učinjeno u skladu sa nalazom nadležnog zdravstvenog organa ili zbog organizacionih promena kod poslodavca, koji su izvršeni u skladu sa zakonom.

Odsustvovanje sa posla zbog trudnoće, porodiljskog odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustva radi posebne nege deteta, odnosno očinstva i materinstva (roditeljstva), usvojenja, hraniteljstva, starateljstva, ne može biti razlog za uskraćivanje prava na stručno usavršavanje, napredovanje i sticanje višeg zvanja, korišćenje svih poboljšanja radnih uslova obezbeđenih tokom odsustva te se navedeno odsustvo neće računati kod procene uspešnosti rada u ukupnom vremenskom periodu u kome se uspešnost rada računa.

Poslodavci su **dužni** da posebno evidentiraju podatke utvrđene članom 65. Zakona, **na posebnom obrascu**, u koji se unosi i svaka promena tih podataka, **u roku od osam radnih dana od dana kada je nastala promena.**

Poslodavci su **dužni** da evidentirane podatke daju na uvid nadležnoj inspekciji kao i nadležnom Ministarstvu na njegov zahtev, na način i u skladu sa zaštitom podataka o ličnosti.

Poslodavci su **dužni da sačinjavaju godišnje izveštaje** o ostvarivanju rodne ravnopravnosti koji sadrži ocenu stanja u pogledu ostvarene rodne ravnopravnosti kod poslodavca, uključujući i razloge zbog kojih nije ostvarena propisana ravnopravna zastupljenost žena i muškaraca u sastavu poslodavca, ako ta zastupljenost nije ostvarena. **Poslodavci su dužni da izveštaj dostave Ministarstvu najkasnije do 15. januara tekuće godine za prethodnu godinu.**

Takođe, Zakon propisuje dodatne obaveze za organe javne vlasti koje definiše kao državne organe, organe autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i javna preduzeća, ustanove, javne agencije i druge organizacije i lica kojima su zakonom poverena pojedina javna ovlašćenja, kao i pravna lica koje osniva ili finansira u celini, odnosno u pretežnom delu Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave.

Naime, pored napred navedenih obaveza, organi javne vlasti koji imaju više od 50 zaposlenih i radno angažovanih lica, dužni su da iz reda svojih zaposlenih **odrede lice zaduženo za rodnu ravnopravnost** kao i da donese **Plan upravljanja rizicima** za čiju izradu i sprovođenje će nadležno Ministarstvo doneti pravilnik i to u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Zakonom su predviđene kaznene odredbe, te će se za prekršaj kazniti novčanom kaznom u iznosu **od 50.000,00 RSD do 2.000.000,00 RSD** poslodavac koji ima svojstvo pravnog lica ukoliko **ne postupi po obavezama odnosno ako postupi suprotno propisanim zabranama** dok će se odgovorno lice u pravnom licu kazniti novčanom kaznom u iznosu **od 5.000, RSD do 150.000,00 RSD.**

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem maila na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233.